

УДК 781.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-1-10>**Олександр БРІЛЬ,***orcid.org/0009-0004-6580-8526*

аспірант кафедри теорії та історії музичного виконавства

Національної музичної академії України

(Київ, Україна) *brilsasha@gmail.com*

КОНЦЕРТНА ФАНТАЗІЯ ОЛЕГА БЕЗБОРОДЬКА НА ТЕМИ ОПЕРИ С. ГУЛАКА-АРТЕМОВСЬКОГО «ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ»: ДІАЛОГ ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНОСТІ

У статті досліджується Концертна фантазія на теми опери С. Гулака-Артемівського сучасним українським композитором Олегом Безбородьком. Розглядаються особливості жанрової природи твору, його структурно-драматургічна організація, стильова мова та інтерпретаційна концепція. Показано, як композитор поєднує мелодичний матеріал класичної української опери з новітніми прийомами гармонічної, ритмічної та фактурної обробки, створюючи цілісну концепцію сучасного концертного твору. Акцентується увага на діалозі між традицією ХІХ століття та музичною мовою ХХІ століття, де національна ідентичність стає основою художнього задуму.

Проведено огляд наукових джерел, присвячених українській оперній класиці та її сучасним інтерпретаціям. У працях С. Басовської визначено етапи становлення українського оперного мистецтва, серед яких опера «Запорожець за Дунаєм» розглядається як ключовий зразок синтезу національних та європейських основ. Дослідження О. Пиєничної висвітлює інтерпретаційно-аксіологічний потенціал цієї опери як символу української музичної ідентичності. Водночас концептуальні положення самої творчої діяльності О. Безбородька, зокрема викладені у його статті «Музична естетика нового часу. Про вплив рідної мови на національну музику», створюють методологічну основу для аналізу Концертної фантазії — як зразка поєднання національної інтонаційності з сучасними композиторськими технологіями.

Особливу увагу приділено висловлюванням композитора, який характеризує Концертну фантазію як перший власний твір для симфонічного оркестру, створений у співпраці зі скрипалем Дмитром Ткаченком. Підкреслено символічне значення прем'єрного виконання та його позитивне сприйняття публікою.

Наукова новизна дослідження полягає у визначенні Концертної фантазії на теми опери «Запорожець за Дунаєм» як сучасної форми актуалізації української музичної спадщини. Твір розглядається як зразок діалогу між минулим і сучасністю, у якому відбувається синтез класичної мелодики, фольклорної образності та новітніх засобів музичної виразності. Практичне значення статті полягає у можливості використання її результатів для подальших досліджень розвитку жанрових форм української інструментальної музики та інтерпретаційної спадкоємності в творчості сучасних композиторів.

Ключові слова: Концертна фантазія, Семен Гулак-Артемівський, опера «Запорожець за Дунаєм», Олег Безбородько, українська музика, національна ідентичність, жанрова трансформація, інтонаційність, фольклорна традиція, інтерпретація, музична стилістика, сучасна композиторська творчість.

Oleksandr BRIL,*orcid.org/0009-0004-6580-8526*

Postgraduate Student at the Department of Theory and History of Music Performance

National Academy Music of Ukraine

(Kyiv, Ukraine) *brilsasha@gmail.com*

OLEG BEZBORODKO'S CONCERT FANTASY ON THEMES FROM THE OPERA BY SEMEN GULAK-ARTEMOVSKYI «ZAPOROZHETS ZA DUNAIEМ»: A DIALOGUE BETWEEN TRADITION AND MODERNITY

The article examines Oleg Bezborodko's Concert Fantasy on themes from the opera «Zaporozhets Beyond the Danube» by Semen Gulak-Artemovskiy. It analyzes the work's genre characteristics, structural and dramaturgical organization, stylistic language, and interpretative concept. It is shown how the composer combines the melodic material of classical Ukrainian opera with the newest techniques of harmonic, rhythmic and textural processing, thereby creating an integral concept of a contemporary concert work. Attention is focused on the dialogue between the tradition of the 19th century and the musical language of the 21st century, where national identity becomes the basis of artistic design.

A review of scholarly sources devoted to Ukrainian opera classics and their modern interpretations was conducted. In the works of S. Basovska, the stages of the formation of Ukrainian opera have been determined, among which the

opera «Zaporozhets za Dunaiem» is considered as a key example of the synthesis of national and European foundations. O. Pshenychny's investigation highlights the interpretive and axiological potential of this opera as a symbol of Ukrainian musical identity. At the same time, the conceptual foundations of his creative practice of O. Bezborodko, in particular, presented in his article «Musical aesthetics of the new age. About the influence of the native language on national music», that create a methodological basis for the analysis of Concert Fantasy – as an example of the combination of nationally inflected melodic idiom with contemporary compositional techniques.

Particular attention is given to the composer's own statements, which characterizes the Concert Fantasy as his first work for a symphony orchestra, created in collaboration with the violinist Dmytro Tkachenko. The symbolic significance of the premiere and its positive reception by the audience are emphasized.

The scientific novelty of the study lies in defining the Concert Fantasy on themes from the opera “Zaporozhets za Dunaiem” as a modern form of actualizing Ukrainian musical heritage. The work is considered as an example of a dialogue between past and present, in which classical melodic writing, folkloric imagery, and modern expressive means are synthesized. The practical significance of the article resides in the possibility of applying its findings to further research on the development of genre forms in Ukrainian instrumental music and on interpretative continuity in the works of contemporary composers.

Key words: Concert Fantasy, Semen Gulak-Artemovskiy, opera «Zaporozhets za Dunaiem», Oleg Bezborodko, Ukrainian music, national identity, genre transformation, intonation, folklore tradition, interpretation, musical style, contemporary composition.

Постановка проблеми. Українська музична культура має потужну традицію осмислення класичної спадщини крізь призму сучасного композиторського мислення. Проте наукові дослідження здебільшого зосереджені на історико-теоретичному аналізі опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського як визначного зразка національної оперної школи ХІХ століття. Поза увагою дослідників залишається питання сучасної інтерпретації цього матеріалу в академічній інструментальній музиці, де фольклорна і оперна тематика постає в нових художніх контекстах.

Творчість сучасного українського композитора Олега Безбородька є одним із найяскравіших прикладів переосмислення національної класики. Його Концертна фантазія на теми опери «Запорожець за Дунаєм» демонструє інноваційний підхід до цитування, стилізації й трансформації оперного матеріалу, поєднуючи народно-мелодичну основу з сучасними гармонічними та фактурними прийомами. Попри художню значущість цього твору, він ще не став предметом ґрунтовного музикознавчого аналізу, що зумовлює наукову актуальність дослідження.

Проблема полягає у визначенні специфіки композиторської інтерпретації класичного національного матеріалу в новітньому контексті, у з'ясуванні, яким чином сучасні композитори, зокрема О. Безбородько – переосмислюють оперні образи української музики ХІХ століття засобами концертного жанру. Вивчення цього процесу сприятиме глибшому розумінню еволюції українського національного стилю, його здатності до трансформації та оновлення в сучасному мистецькому просторі.

Аналіз досліджень. Опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського неодноразово

ставала об'єктом музикознавчих досліджень, в яких підкреслюється її виняткова роль у становленні української національної опери, формуванні музично-театральних традицій і утвердженні образу української ідентичності в мистецтві ХІХ століття. У сучасних працях, зокрема у статті О. Пшеничної (Пшенична, 2024) розглядаються символічні, ціннісні та естетичні аспекти твору, що дозволяє оцінити його як багаторівневий художній феномен. Авторка наголошує на поєднанні історико-романтичного та фольклорного начал, що зумовило унікальний характер українського оперного канону.

Історико-культурний розвиток українського оперного мистецтва детально простежено у дослідженні С. Басовської (Басовська, 2024), де визначено ключові стадії еволюції жанру – від фольклорно-драматичних витоків до сучасних інноваційних форм. Дослідниця зазначає, що опера «Запорожець за Дунаєм» є поворотним моментом у цій історії, адже в ній органічно поєднано історичний сюжет, національний колорит і романтичну поезику. С. Басовська наголошує: «Українське оперне мистецтво розвивалося у взаємодії з європейськими традиціями, водночас зберігаючи самобутню національну інтонаційність і фольклорну основу» (Басовська, 2024: 38). Таке розуміння співвідношення національного та універсального є важливим для сучасного осмислення української оперної спадщини, зокрема у творчості О. Безбородька, який через жанр концертної фантазії продовжує традицію діалогу з класичною національною темою.

Особливої уваги заслуговують і науково-естетичні праці самого О. Безбородька. Композитор аналізує закономірності формування національної виразності у музиці через інтонаційну природу

рідної мови (Безбородько, 2013). Він простежує еволюцію поняття «національного» у європейській теоретичній думці від ідей Просвітництва до романтичної концепції фольклорної інтонаційності, підкреслюючи взаємозв'язок між мовним мисленням і музичною фразеологією. Цей підхід створює методологічне підґрунтя для розуміння творчої позиції самого О. Безбородька, який у Концертній фантазії на теми опери С. Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм» переосмислює фольклорно-оперний матеріал крізь призму сучасного академічного стилю.

Відтак, українське оперне мистецтво має потужну традицію, в основі якої поєднання фольклорних джерел і професійного композиційного мислення. Проте творчість сучасних українських композиторів, зокрема О. Безбородька, ще не стала предметом ґрунтовного наукового вивчення. Відсутність спеціальних музикознавчих досліджень, присвячених Концертній фантазії на теми опери «Запорожець за Дунаєм», визначає актуальність даної статті, яка спрямована на заповнення цієї прогалини в сучасному українському музикознавстві.

Мета статті – здійснити цілісний музикознавчий аналіз Концертної фантазії на теми опери С. Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм» сучасного українського композитора Олега Безбородька, з'ясувати особливості її жанрової природи, структурно-драматургічної побудови та стилізованої мови.

Виклад основного матеріалу. Олег Безбородько народився 3 квітня 1973 року в Києві. Початкову музичну освіту здобув у школі-студії при Національній музичній академії ім. П. Чайковського. У 1987–1991 роках навчався в Київському музичному училищі ім. Р. Глієра в класі фортепіано Ліни Тельникової (Безбородько, інтерв'ю, 2015). Продовжив освіту в НМАУ ім. П. Чайковського, де закінчив два факультети: фортепіанний (1998, клас проф. І. Павлової) та композиторський (2006, клас проф. Г. Ляшенка, оркестровки Л. Колодуба). Безбородько також навчався в аспірантурі Консерваторії міста Невшатель (Швейцарія) під керівництвом професора С. Деферна та брав участь у майстер-класах видатних педагогів-піаністів, таких як Пауль Бадура-Скода, Норма Фішер, Чарльз Розен, Джоан Гавілл, Наум Штаркман та інші. Він – лауреат премії імені Левка Ревуцького (2008) та композиторського конкурсу «Gradus ad Parnassum», а також членом Національної спілки композиторів України та Американської спілки композиторів, авторів і видавців (Безбородько. Віртуальна виставка, 2024).

Олег Анатолійович Безбородько – видатний український композитор, піаніст і педагог, чия творчість поєднує глибоке розуміння національних музичних традицій із сучасними композиторськими техніками. Його Концертна фантазія на теми опери С. Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм» постає яскравим прикладом такого синтезу, демонструючи нове прочитання класичної української опери крізь призму сучасної академічної музики.

У 2005 році скрипаль Дмитро Ткаченко ініціював створення Концертної фантазії на теми опери С. Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм». О. Безбородько з радістю прийняв цю пропозицію, зазначивши: «Так вийшло, що це мій перший твір для симфонічного оркестру» (Скрипка грає, 2023). Це вказує на особливу значущість твору для автора та пояснює масштабність оркестрової драматургії.

У своїх спогадах, О. Безбородько підкреслював: «Я дуже давно товаришую з Дмитром Ткаченком ... Дмитро тоді вчився у Богодара Которовича...» (Скрипка грає, 2023). Це свідчить, що дружні та творчі стосунки композитора зі скрипалем безпосередньо вплинули на задум та реалізацію твору. Спочатку композитор написав версію для скрипки та фортепіано, яку Д. Ткаченко вперше виконав в Амстердамі, а згодом оркестрував твір для симфонічного оркестру. Із симфонічним оркестром прем'єра відбувалася в Ялті з кримським оркестром, диригував Володимир Сіренко, соло скрипки виконував Дмитро Ткаченко.

За словами О. Безбородька: «Твір дуже сподобався публіці. Я прогулювався після концерту набережною і в мене брали автографи» (Скрипка грає, 2023). Це підкреслює безпосередній резонанс Концертної фантазії серед слухачів та її емоційний вплив.

Після концерту, як пригадував композитор, директор Національного симфонічного оркестру О. Горностай сказав йому: «Треба, щоб наступне виконання було після Перемоги знову в Ялті» (Скрипка грає, 2023). Це висловлювання надає твору додаткового символічного виміру, пов'язаного з історичним і культурним контекстом.

Концертна фантазія О. Безбородька є вільною інтерпретацією тем з опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського. У творі композитор використовує теми з оригінальної опери, адаптуючи їх до сучасного академічного звучання. Фантазія написана для скрипки та симфонічного оркестру, що дозволяє розкрити мелодійний потенціал скрипки та створити багатий оркестровий супровід.

Твір складається з кількох частин, кожна з яких базується на окремій темі з опери. О. Безбородько зберігає мелодичну основу оригіналу, водночас вносячи сучасні гармонічні та ритмічні елементи. Це створює нове звучання, яке поєднує традиції української музики з сучасними композиторськими техніками. Це робить його важливим внеском у розвиток української академічної музики.

Концертна фантазія – блискучий приклад сучасного музичного осмислення української оперної класики. У структурній організації твору, О. Безбородько поєднує жанрові риси концертної фантазії з матеріалом української класичної опери. Створена як віртуозний концертний твір, фантазія має наскрізну форму з декількома виразними тематичними зонами, що трансформуються в межах загального драматургічного плану. Кожна частина характеризується власною емоційно-змістовою спрямованістю, стилістичними прийомами та інструментальними засобами.

Фантазія починається з масштабного інтродуктивного розділу, який виконує роль експозиційного введення. Він позбавлений прямого цитування з опери, але натякає на її драматизм і національний колорит. Мелодичні фрази тут не мають розгорнутої тематичної структури, вони більше носять характер звукових жестів, які формують емоційну основу. Завдяки цим прийомам, вступ виконує функцію обрамлення: він задає інтонаційну рамку для подальшого тематичного розвитку.

У звучанні вступу присутня риторична інтонація очікування, що створює атмосферу піднесеного передчуття. Важливо зазначити, що динамічні нарощування фактури служать для введення слухача у світ фантазії не просто як інструментального твору, а як драматичної оповіді, що трансформує знайомі арії в новий авторський контекст.

Перший тематичний блок спирається на одну з найвідоміших арій з опери (комічну сцену Карася). О. Безбородько інтерпретує цю тему через на основі віртуозної скрипкової стилістики. Після вступного розділу, арія з'являється у формі майже повної цитати. Однак, вона відразу піддається варіаційній обробці. Початкова тема представлена у викладенні солюючого інструмента скрипки, з легким акомпанементом, що імітує традиційну народну інструментальну фактуру.

Варіаційний розвиток відбувається через поступове ускладнення мелодико-ритмічного малюнку. Тема арії трансформується, вводяться елементи синкоп, гармонічні зрушення, з'являються кадансові формули, що нагадують джазову обробку. У результаті, Карась постає не тільки як фоль-

клорний персонаж, а як символ української самоіронії, живої пластики мови та звуку.

Перехід до другої частини відбувається через віртуозну каденцію соліста, що нагадує міжтематичну імпровізацію, яка підводить слухача до зміни слухового образу за рахунок емоційного контрасту. Тут використано фрагмент народної пісні, що була включена до партитури опери Гулака-Артемівського. Композитор передає її не через пряму цитату, а у формі симфонічного епізоду з насиченим драматизмом.

Тема спочатку появляється у середньому регістрі струнних, гармонізована щільно і вертикально, що створює ефект масивного хорового звучання. Потім, вона розгортається у вигляді поліфонічного розвитку, який виявляє композиторську майстерність у техніці імітацій. Ритміка цієї частини урочиста, темп поступовий, зі значною кількістю агогіки. Гармонічна мова будується на суміщенні ладових і модальних структур дорійського та міксолідійського ладів, що дозволяє надати звучанню архаїчних відтінків, водночас, зберігаючи інтонаційну спорідненість з українською пісенною традицією.

Між тематичними зонами композитор вводить розділ, що виконує функцію інтермецо. В цій частині композитор не використовує прямі цитати, а фрагмент побудований на основі ритмічного матеріалу опери та має імпровізаційний характер. Фактурно він нагадує каденцію або фрагмент сольної імпровізації у віртуозному стилі. В інструментальному плані це частина для віртуозного соліста, яка дає змогу проявити технічну свободу та фантазію.

Мелодичний матеріал будується на коротких інтонаціях, з великою кількістю стрибків, раптових змін регістрів, глісандо, флажолетів. Така манера трактування дозволяє зберегти загальний наратив фантазії як жанру імпровізаційного, вільного, здатного до асоціативної гри з тематичним матеріалом.

О. Безбородько викладає цей матеріал як апофіоз, який наростає поступово, через кілька хвиль. В цій частині композитор застосовує цитування матеріалу оригінального твору, а саме дуєт Одарки та Карася, де майстерно передає характер сцени у діалозі оркестру із солістом. Цей розділ вирізняється великою щільністю фактури, широким динамічним діапазоном та ритмічною енергією. Гармонія рухається від тональної визначеності до хроматичних нашарувань, що сприяє ефекту звучання, наближеного до симфонічного фіналу.

Кода – постає концентрованим завершенням усієї композиційної побудови, що повертає до вступної емоційності, але, тепер з урахуванням всього драматичного досвіду попередніх розділів. У коді

використано прийоми глісандо, тремоло, октавні унісоми, швидкі пассажи що надають звучанню урочистості та віртуозного блиску. В кодї композитор досягає не лише формальної довершеності, а й глибокого філософського підтексту – традиція жива, коли її інтерпретують у сучасному ключі.

О. Безбородько, як відомо з інтерв'ю та загального напрямку його композиторської діяльності, прагне до діалогу між класичною традицією та сучасною музичною мовою. У Концертній фантазії на теми опери «Запорожець за Дунаєм» композитор свідомо звертається до музичної спадщини С. Гулака-Артемівського як до символу національної ідентичності, з метою переосмислення її у сучасному звучанні. Його підхід демонструє повагу до оригінальної мелодики при одночасному включенні засобів новітньої композиторської техніки (поліфонізація, зміна гармонічного контексту, варіантність метроритму, тональна гнучкість тощо).

Висновки. Реальний задум створення сучасної концертної фантазії, функціонує як нове прочитання української класики для академічного середовища ХХІ століття. Тому, це не тільки трансформація, але й розмова з історичним матеріалом у дусі постмодерної традиції.

Якщо інтерпретувати Концертну фантазію як умовний коментар композитора до опери «Запоро-

жець за Дунаєм», можна припустити, що одним із задумів О. Безбородька було бажання представити знайомі мелодії у світлі сучасної інтонаційної культури. Композитор діє не як ілюстратор, а як аналітик: окремі теми опери у фантазії подаються не в прямій цитаті, а часто у формі ремінісценцій, фрагментації, розвитку мікроцитат. Це свідчить про умовно-реальне завдання не просто оживити класичну тему, а продемонструвати її гнучкість, відкритість до нових контекстів і можливість включення в сучасну академічну парадигму. Тому, фантазія постає як приклад стилістичного мосту між ХІХ і ХХІ століттями.

У гіпотетичному плані можна припустити, що Концертна фантазія є водночас спробою сформулювати власну творчу ідентичність у діалозі з українською музичною історією. Обираючи саме оперу «Запорожець за Дунаєм», О. Безбородько звертається не лише до національної тематики, але й до історії української музичної драматургії першої національної опери.

Таким чином, художньою ідеєю твору є осмислення української музичної ідентичності крізь призму актуального погляду на традицію. Автор стверджує, що національне не є застиглим, воно може трансформуватись, оновлюватися, вбирати в себе сучасні стилістичні коди та залишатися при цьому пізнаваним і автентичним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басовська С. Генезис та етапи розвитку українського оперного мистецтва: до питання періодизації. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2024. Вип. 76. Том 1. С. 37–45. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/76_2024/part_1/8.pdf
2. Безбородько О. Музична естетика нового часу. Про вплив рідної мови на національну музику. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2013. № 1. С. 97–102.
3. Безбородько О. «У серйозній музиці немає форматів»: інтерв'ю. *Український інтернет-журнал "The Claquers"*. 2015. 20 листопада. URL: <https://mus.art.co.ua/oleh-bezborodko-u-serjoznij-muzytsi-nemaje-formativ/> (дата звернення: 15.10.2025).
4. Віртуальна виставка. Олег Безбородько – композитор і піаніст. Бібліотека НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2024. 03 квітня. URL: <https://lib.knmau.com.ua/> (дата звернення: 15.10.2025).
5. Гулак-Артемівський С. *Запорожець за Дунаєм: опера на 3 дії*. Київ: Музична Україна, 1983. 192 с.
6. Пшенична О. Опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського – інтерпретаційно-аксіологічний дискурс. *Українська музика*. 2024. № 2 (49). С. 58–67.
7. Скрипка грає. Віртуоз Дмитро Ткаченко представляє музику Станковича та Лисенка у Венеції, Києві: інтерв'ю. *Україна молода. Новини*. 2023. 22 лютого. URL: <https://news.blog.net.ua/2023/02/skrypka-hraie-virtuoz-dmytro-tkachenko-predstavliaie-muzyku-stankovycha-ta-lysenka-u-venetsii-kyievi-y-odesi> (дата звернення: 15.10.2025).

REFERENCES

1. Basovska, S. (2024). *Henezys ta etapy rozvytku ukrainskoho opernoho mystetstva: do pytannia periodyzatsii* [Genesis and stages of development of Ukrainian opera art: on the issue of periodization]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana*. Vyp. 76. Tom 1. Pp. 37–45. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/76_2024/part_1/8.pdf [in Ukrainian]
2. Bezborodko, O. (2013). *Muzychna estetyka novoho chasu. Pro vplyv ridnoi movy na natsionalnu muzyku* [Musical aesthetics of the modern era. On the influence of the native language on national music]. *Visnyk Derzhavnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*. № 1. Pp. 97–102. [in Ukrainian]

3. Bezborodko, O. (2015). «*U serioznii muzytsi nemaie formativ*» [«There are no formats in serious music»]: *interview. Ukrainskyi internet-zhurnal «The Claquers»*. 20 lystopada. URL: <https://mus.art.co.ua/oleh-bezborodko-u-serjoznij-muzytsi-nemaje-formativ/> (data zvernennia: 15.10.2025) [in Ukrainian]

4. *Virtualna vystavka. Oleh Bezborodko – kompozytor i pianist* (2024) [Virtual exhibition. Oleg Bezborodko – composer and pianist]. *Biblioteka NMAU im. P. I. Chaikovskoho*. 03 kvitnia. URL: <https://lib.knmau.com.ua/> (data zvernennia: 15.10.2025) [in Ukrainian]

5. Hulak-Artemovskiy, S. (1983). *Zaporozhets za Dunaiem: opera na 3 dii* [Zaporozhets beyond the Danube: an opera in 3 acts]. Kyiv: Muzychna Ukraina. 192 s. [in Ukrainian]

6. Pshenychna, O. (2024). *Opera «Zaporozhets za Dunaiem» S. Hulaka-Artemovskoho – interpretatsiino-aksiolohichniy dyskurs* [The opera «The Zaporozhets Beyond the Danube» by S. Hulak-Artemovskiy – an interpretative and axiological discourse.]. *Ukrainska muzyka*. № 2 (49). Pp. 58–67. [in Ukrainian]

7. *Skrypka hraie. Virtuoz Dmytro Tkachenko predstavliaie muzyku Stankovycha ta Lysenka u Venetsii, Kyievi* (2023) [The violin plays. Virtuoso Dmytro Tkachenko presents the music of Stankovych and Lysenko in Venice, Kyiv]: *interview. Ukraina moloda. Novyny*. 22 liutoho. URL: <https://news.blog.net.ua/2023/02/skrypka-hraie-virtuoz-dmytro-tkachenko-predstavliaie-muzyku-stankovycha-ta-lysenka-u-venetsii-kyievi-y-odesi> (data zvernennia: 15.10.2025) [in Ukrainian]

Дата першого надходження статті до видання: 26.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.04.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

